

**Rvperti Ab||batis Monasterii || Tvitiensis Ordinis S.
Benedicti The||ologi antiqui, Opera duo, ut egregia sanè,
ita diu desiderata, multoq[ue] || labore perquisita, ac
sumptu haud ita modico ...**

Rupert <von Deutz>

Colonia, M. D. XXVI.

VD16 R 3796

Admirat[i]o qua[m] sapie[n]ter signat[us] fuerit liber, donec illu[m] agnus
ap[er]iret, & de eo q[uo]d dicit b[ea]tus lob, q[ui] com[m]ouet terra[m] de
loco suo, q[ui] p[er]cipit soli, & no[n] ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71860)

reginus, scilicet diabolus, à regno & ciuitate dei longe alienus ad diuitem David, & ille parcens sumere de ouibus & de bobus suis, ut exhiberet conuiuium peregrino illi, tulit orem uiri pauperis, & præparauit cibos homini qui uenerat ad se.

¶ Admiratio quam sapienter signatus fuerit liber, donec illum agnus aperiret, & de eo quod dicit beatus Job, qui commouet terram de loco suo, qui præcipit soli & non oritur, & stellas claudit quasi sub signaculo. Cap. XVII.

Hæc dum in hoc quasi magnæ domus uestibulo & perspecto frontis splendore, similem, immo & maiorem, et interiori amplitudine prospicimus claritatem sancti nominis tui, trinitas deus, quam adoramus, cui cum isto Psalterio psallimus: admiramur, quæ sapienter signatus fuerit liber, antequam agnus illum acciperet, & signacula eius solueret, & quæ fortiter etiam nunc teneatur clausus illi, qui propter incredulitatem suam intus legere indignus est. Et reuera quæ sapienter cautum est, ut non diceret in istis maioribus, quod dicere solent prophetae in minoribus. Hæc dicit dominus deus exercituum, ecce ego adducam super uos gentem de longinquo, domus Israhel, ait dominus. Hæc dicit dominus deus exercituum, deus Israhel, bonas facite uias uestras & studia uestra. Quis enim tunc portare posset, ut iste similiter loqueretur in istis maioribus, Exempli gratia, ut diceret. Hæc dicit dominus exercituum, deus deus meus respice in me quare me dereliquisti. Hæc dicit dominus, foderunt manus meas & pedes meos. Hæc dicit dominus, diuiserunt sibi uestimenta mea, & super uestem meam miserunt sortem. ¶ Bene ergo liber signatus est, ommissis eiusmodi dictionibus, & sacramenta importabilia dicturus, iste primus assumpsit personam eius, de quo loquebatur: ut interim negligenter attendentibus, de semetipso loqui uideretur, cum in eo loqueretur Messias, id est Christus. Quæ & sapienter nominat uerbum quæ filium, quatinus eisdem trinitatis abscondat sacramentum, ut illic. Verbo domini cæli firmati sunt, & spiritu oris eius omnis uirtus eorum. Cuius uerbi culi longe superius mentionem fecimus, cum de angelica creatura loqueremur. ¶ Hoc inquam admiramur, & in ipsa admiratione, quæ tanta est, ut ad eam explicandam nullus sermo noster sufficere possit, ecce oportune quasi post tergum uocem audimus beati Job dicentis. Sapiens corde est, & fortis robore. Quis resistit ei, et pacem habuit? Qui transtulit montes, et nescierunt hi quos subuertit in furore suo. Qui commouet terram de loco suo, et columnæ eius concutientur. Qui præcipit soli et non oritur, et stellas claudit quasi sub signaculo. Hanc uocem ecce audiui, dum in contemplatione claritatis, quæ in psalms lucet, stantes miraremur. ¶ Qui nam sunt montes quos transtulit deus: pro quorum translatione et sapiens corde, et fortis robore merito prædicetur? Putas ne Apostoli, de quibus recte intelligitur dictum alibi. Et transferentur montes in cor maris, id est, in medium gentium transibunt à Iudæis? Et quidem montes ipsi, sed non soli quos deus transtulit. Moyses quoque et iste David, et omnes prophetae montes sunt, non pro ulla mole corporis suos, sed pro eminentia scripturarum, quas inspirante spiritu sancto scripserunt. Quomodo, uel unde, et quo montes istos transtulit deus? Nimirum dando genera linguarum transtulit eos, id est, scripturas eorum per interpretes suos de una lingua Hebraica, in Græcam et Latinam. ¶ Factum est mirabili iudicio, ut legant et sciant omnes gentes, nesciant autem hi, quos subuertit in furore suo, scilicet Iudæi, penes quos eadem scripturæ conditæ sunt, quorum propter perfidiam excæcauit oculos. Nec solummodo ita subuertit, uerum etiam in omnes gentes captiuos dispersit: ita ut iam non sit eis propheta, neque princeps, neque dux. Hoc bene intelligitur in eo quod protinus ait, Qui commouet terram de loco suo et columnæ eius concutientur. ¶ Statimque subiungit. Qui præcipit soli et non oritur, et stellas claudit quasi sub signaculo. Habent enim, et secum captiui baiulant scripturas legis et prophetarum, et psalmorum, Christum autem non habent, in quem omnes scripturæ tendunt, Et quid est habere scripturam intentionem: nisi quodammodo habere cælum, et non habere solem? Et quid est legere et nolle intelligere prophetas: nisi quasi sub signaculo clausas continere stellas? Hoc deus iccirco præcipit, quod sol iste non oriatur illis, et huiusmodi stellas iccirco quasi sub signaculo claudit, quia cæcitas eorum non tam ex ignorantia descendit, quam ex inuidia: propter quod et præcepto huic, quo præcipit soli ut non oriatur illis, secure,

2. Reg. 12.

Liber sapienter signatus ante aduentum Christi.

Apoca. 7.

Hierc. 5.

Idem. 7.

Psalm. 27.

David primus assumpsit personam Christi in se loquens.

Psalm. 32.

Verba Job de libro ita figurata. Iob. 9.

Qui transtulit montes. id est, prophetas et apostolos in omnium gentium linguas. Psalm. 47.

Iob. 9.

Qui præcipit soli, & non oriatur, addit scripturas, et non habere.

Psal. 68. immo & laudabiliter concedimus, dicentes cū Psalmista ex ipsius solis persona. Obscure
tur oculi eorum, ne uideant, & dorsum eorum semper incurua.

¶ De eo quod Salomon dicit. Quis suscitauit omnes terminos terre, quod uo-
men est eius & quod nomen filij eius si nosti: itemque, ut soli, quia cum
ceciderit non habet subleuantem, & cetera: post que subiun-
git, funiculus triplex difficile rumpitur. Cap. XVIII.

*Trinitas i. v. b.
q. Salomōis
intelligitur.
Prouer. 30.*

¶ Salomon filiū patris sic manifesta uoce expressit, ut dissimulare non possint sui
pradicti ueritatis inimici, qui in unitate diuinitatis personarū distinctionem aus-
dierint. Ait enim, Quis ascendit in coelum? aut quis descendit? Quis continuit
spiritum in manibus suis? Quis colligauit aquas, quasi in uestimento? Quis susci-

citauit omnes terminos terrarū? Quod nomen est eius? & quod nomen filij eius si nosti? Statimque
subiungit. Omnis sermo dei ignitus, clypeus est sperantibus in se. Quod idem est, ac
si apertius diceret. Nomen filij eius uerbum est, & ab hoc fonte manans omnis sermo deus
que locuti sunt sancti homines, spiritu sancto inspirati: protegit sperantes in se, sicut spera-
bat ille qui dixit. Memor esto uerbi tui seruo tuo, in quo mihi spem dedisti. ¶ Idem Salo-
mon uolens nūquā eē hominē absque societate, sine meditatioe sermonis dei, dixit. Vae soli
quomodo calefiet? & si quispiam praeualuerit contra unū, duo resistunt ei. Statimque sub-
iunxit, Funiculus triplex difficile rumpitur. Quae sententia, nonne secundum scripturam
supra memoratam stella est quasi sub signaculo clausa? Est enim, ut quispiam illoꝝ qui se-
cundū sputū eiusdem Salomonis, dicunt, stultissimus sum uirorum, & sapientia hominū nō
est mecū, non didici sapientiam, & non noui sanctorū scientiam: ita sit homo idiota & sine
literis, ut non possit habere meditationem sermonis dei, & dormire cū illo dormitione illa,

2. Petri. 1.

*Psal. 118.
Eccle. 4.
Funiculus tri-
plex difficile
rumpitur.*

Prouer. 30

Cant. 5.

Eccle. 4.

Prouer. 12.

de qua in Canticis dilecta, ego (inquit) dormio & cor meū uigilat? At saltem memoriter
potest tenere nomen domini, in quo signatus est, nomen patris & filij & spiritus sancti.
Plane hic est funiculus triplex, qui difficile rumpitur. Dormiat ergo cū nomine isto, & nō
erit solus. Non dixit, de istis duobus loquens, nunquam cadet unus ex istis duobus, sed dixit,
si unus ceciderit, ab altero fulcietur. ¶ Non (inquam) dixit, funiculus triplex, nunquam
rumpitur, sed dixit, funiculus triplex difficile rumpitur. Non enim nunquam contigerit, ut
is, qui habet dilectionem siue meditationē nominis domini, cadat, oblitus ad horam tripli-
cis (de quo pendeat) funiculi. Nam & David cecidit, sed cū ceciderit, resurget, reparata
uirtute per inuocationem eiusdem nominis domini, atque ita fit quod hic dixit, & si quispiam
praeualuerit contra unū, duo resistunt ei. Hinc & alibi dicit, Turris fortissima nomen do-
mini: ad ipsam currit iustus, & exaltabitur. Substantia diuinitis, urbs roboris eius, & quasi mu-
rus ualidus circumdans eum.

¶ Tria esse, scilicet fidem, spem, charitatem, per que homo perducitur ad similitu-
dinem dei, iuxta propositū eius dicentis, faciamus hominem ad imaginem & simi-
litudinem nostram, & secundum hec tria fecisse Salomonem tres libros, parabo-
las, ecclesiasten, cantica canticorum. Cap. XIX

*Gene. 1.
Tres libri Sa-
lomonis secū-
dū tres uirtu-
tes, fidē, spem,
& charitatē.
1e. dilatādā*

¶ Tria sunt, per quae perducitur homo ad dei similitudinem, iuxta propositū eius
dicentis, faciamus hominē ad imaginē & similitudinē nostrā. Hæc tria sunt, fi-
des, spes, charitas. Nam ad imaginem dei homo creatus est in eo quod rationalis
est. Porro ad eiusdem creatricis trinitatis peruenit similitudinē, habendo tria hæc

fidem, spem, & charitatē. Secundū hæc tria Salomon tres fecit libros, scilicet librū parabo-
larū siue prouerbiorū, Ecclesiasten, & Cantica Canticorū. Librū quippe prouerbiorū scripsit
ad instruendam fidem, Ecclesiasten ad corroborandam spem, Cantica canticorū ad de-
lectandam charitatem. Et omnis quidem scriptura diuinitus inspirata in hoc ipsum tendit,
sed in isto trium librorum ordine hoc maxime delectat intueri, quia secundum ordinem
harum uirtutum trium sunt compositi siue dispositi, scilicet fidei, spei, & charitatis. ¶ A
quibus primus homo excidens, amisit gloriam similitudinis dei, tali ordine, ut amitteret
charitatem, non teneret spem, non haberet fidem. Primum namque exigebatur ab eo chari-
tas dei, in eo quod cunctis animātibus eū deus dissimilem fecit. Et quia non inueniebatur
ei adiutor

*Primus hō cha-
ritatē spemque ac
fidē perdidit, p-
didit similitudi-
nem dei.*